

УДК 33.336

О.О. Сердюк,

Херсонський національний технічний університет

А.С. Синіцина,

к.т.н., Херсонський національний технічний університет

РИНКОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАЛУЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Стаття присвячена проблемам забезпечення інвестиційними ресурсами підприємств з метою виявлення перспектив їх вирішення. Розв'язання проблеми залучення інвестиційних ресурсів може значно вплинути на подолання негативних явищ перехідного періоду. В статті розглянуто джерела формування інвестиційних ресурсів, а також визначено шляхи вирішення проблеми залучення підприємствами інвестиційних ресурсів за рахунок застосування системи прискореної амортизації, впровадження політики мотиваційного стимулювання, а також безпосередньо за рахунок оптимізації інвестиційного портфелю.

The article is devoted the problems of providing of enterprises investment resources with the purpose of exposure of prospects of their decision. In article sources of formation of investment resources are considered, the decision of a problem of maintenance with the enterprises investment resources probably under condition of application by the enterprises of the accelerated amortization, introduction of a politics of motivational stimulation, and also is direct due to optimization of an investment portfolio.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні ресурси, інвестиційний потенціал, фінансова стабільність.

Вступ. Актуальною проблемою на сьогодні є розвиток інвестиційної діяльності, спрямований на створення привабливого інвестиційного середовища, та суттєвого нарощування обсягів інвестицій.

Постановка проблеми. Однією з проблем реалізації економічної реформи в Україні в умовах фінансової кризи є розробка та впровадження нового господарського механізму, що дозволить зберегти й розвинути потенціал підприємства, підвищити ефективність його функціонування. На етапі трансформації економіки української держави в ринкову підвищення інвестиційної активності поступово стає одним з найбільш актуальних питань збільшення конкурентоспроможності національної економіки. В першу чергу це стосується необхідності пошуку власних (внутрішніх) інвестиційних ресурсів, які дадуть можливість розширювати внутрішній ринок та створювати умови для сталого економічного зростання національної економіки.

Результати. В умовах зростаючої конкуренції активна інноваційна та інвестиційна діяльність на підприємствах дедалі більше визначає успіх підприємницької діяльності. Нові ідеї і продукти, нові технології та організаційні рішення виводять підприємства з кризових ситуацій і гарантують їм фінансову стабільність. Досягнення підприємством стабільних фінансових результатів у першу чергу залежить від виваженості інвестиційної та інноваційної стратегії підприємства. Вони визначаються двома складовими: обсягом і характером ресурсної бази.

Згідно із Законом України "Про інвестиційну діяльність" [2], інвестиції – це всі види матеріальних, інтелектуальних цінностей, які утворюють прибуток та соціальний ефект. Проблема розвитку інвестиційної діяльності полягає у функціонуванні мотиваційних механізмів формування інвестицій.

Інвестиційні ресурси, якими володіє підприємство, є джерелом його інвестиційної діяльності (табл. 1). Аналіз джерел формування та фінансування, хоча і є складовою і невід'ємною частиною загальної процедури аналізу інвестиційних проєктів, до певної межі може розглядатися як самостійне завдання. Власне, самі джерела фінансування інвестиційних проєктів визначені відносно однозначно [3].

Таблиця 1. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства [7]

Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства	
Залучені	1. Частина чистого прибутку, що спрямовується на виробничий розвиток
	2. Амортизаційні відрахування
	3. Страхова сума відшкодування збитків, спричинених втратою майна.

	4. Раніше здійснені довготермінові фінансові вкладення, термін яких минає в поточному періоді
	5. Реінвестована шляхом продажу частина основних засобів
	6. Імобілізована в інвестиції частина надлишкових оборотних активів
Позикові	1. Довготермінові кредити банків, та інших кредитних інститутів (включно з форфейтингом та іноземними кредитами)
	2. Емісія облігацій підприємства
	3. Цільовий державний кредит, спрямований на конкретний вид інвестування
	4. Податковий інвестиційний кредит
	5. Інвестиційний лізинг
	6. Інвестиційний селенг
	7. Кошти фізичних осіб
Власні	1. Емісія привілейованих та простих акцій підприємства
	2. Емісія інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та компаній
	3. Безоплатно надані державними органами та комерційними структурами кошти на цільове інвестування
	4. Внески сторонніх, вітчизняних та зарубіжних інвесторів до статутного фонду підприємств неакціонерної організаційно-правової форми

Створення ефективної законодавчої системи управління, захист прав власності та вдосконалення відповідної податкової, амортизаційної, освітньої та соціальної політики є мотиваційними факторами, які підвищують внутрішні та зовнішні інвестиційні ресурси. Перед підприємствами виникає ряд задач, які пов'язані з процесом управління ресурсним забезпеченням інвестиційної діяльності.

Для забезпечення ефективного управління формуванням інвестиційних ресурсів на підприємстві зазвичай розроблюється спеціальна інвестиційна стратегія, яка підтримує та забезпечує стабільну інвестиційну діяльність, ефективне використання фінансових ресурсів, фінансову стійкість підприємства на довготермінову перспективу.

Одним з факторів підвищення інвестиційних ресурсів є амортизаційна політика. Незважаючи на те, що чинні правила розрахунку амортизації є більш прогресивними, механізм їх застосування не забезпечує позитивного вирішення проблеми. В умовах ринкової економіки, коли вартість обладнання визначається рівнем морального старіння, зміною в кон'юктурі ринку та інфляції, механізм розрахунку амортизаційного фонду повинен бути достатньо гнучким для того, щоб забезпечити стратегію інвестиційної активності та економічного підйому. Застосування системи прискореної амортизації допомагає підприємствам збільшити інвестиційні ресурси, ставить їх в однакові фінансові умови незалежно від періоду виникнення затрат на нове обладнання.

Наступний фактор збільшення інвестиційних ресурсів – політика мотиваційного стимулювання. Мотиваційні стимули, які застосовуються в даний час на українських промислових підприємствах, ігноруються, а це, у свою чергу, призводить до поглиблення негативних тенденцій постійного скорочення виробництва, звільнення працівників, згорання виробництва в цілому.

Досвід розвинених країн у застосуванні пільг в політиці оподаткування економіки показує ефективний стимуляційний вплив на інвестиції наступних заходів [2]. По-перше, пільгове оподаткування оновленого асортименту промислової продукції чи послуг, що надаються; по-друге, інвестування підприємств, які спеціалізуються на фінансуванні невеликих наукомістких підприємств; по-третє, податкове формування за рахунок неоподаткованого прибутку підприємства спеціальних цільових резервних фондів, призначених для реалізації інвестиційних програм; та насамперед, інвестиційні знижки з податку на прибуток в розмірі частки капіталовкладень на розширення виробництва за рахунок власних ресурсів.

У формуванні фінансово-інвестиційних ресурсів інвестиційна діяльність являє собою безперервний і дуже важливий процес. Він відбувається на всіх стадіях життєвого циклу підприємства та носить регулярний характер. При цьому варто зазначити, що кожна стадія життєвого циклу підприємства характеризується різним об'ємом фінансово-інвестиційних ресурсів, темпами й джерелами їх формування. В процесі формування обсягів фінансово-інвестиційних ресурсів повинні враховуватися також всі стадії інвестиційного процесу – передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційна.

Інвестиції торкаються самих глибинних основи господарської діяльності, визначаючи процес економічного росту в цілому. У сучасній ситуації інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу України зі стану фінансової кризи, здійснення структурних зрушень у народному господарстві, упровадження сучасних досягнень технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Активізації інвестиційного процесу є одним з найбільш діючих механізмів подальших соціально-економічних перетворень. В умовах ринкової економіки можливостей для інвестування досить багато. Разом з тим будь-яке підприємство має обмежені вільні фінансові ресурси, доступні для інвестування. Тому встає задача оптимізації інвестиційного портфеля.

Висновки. Основною метою формування фінансово-інвестиційних ресурсів підприємства є задоволення потреб у придбанні необхідних інвестиційних активів та оптимізація їх структури з позиції забезпечення ефективних результатів інвестиційної діяльності. Підбиваючи підсумок у розгляді зазначеного питання, варто відмітити, що розв'язання проблеми інноваційного розвитку та залучення інвестиційних ресурсів може значно вплинути на подолання негативних явищ перехідного періоду. Активізація інвестиційних можливостей національної економіки прямо залежить від досягнення економічної стабільності підприємств та вироблення чіткої інвестиційної та інноваційної стратегії на рівні окремих суб'єктів господарювання. Вирішення проблеми залучення підприємствами інвестиційних ресурсів можливе за умови ефективного використання власних, залучених та позикових ресурсів підприємства, застосування системи прискореної амортизації, впровадження політики мотиваційного стимулювання, а також безпосередньо за рахунок оптимізації інвестиційного портфеля. Вільне володіння цими питаннями дасть змогу підприємствам об'єктивно оцінювати свої можливості, розробляти нові напрями інвестиційної діяльності, формувати ефективну стратегію інвестиційного та інноваційного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Азаренкова Г.М. Фінансові ресурси та фінансові потоки. – Х.: ПП Яковлева, 2003. – 102с.
2. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент: Учебний курс. – К.: Ельга, Ника-Центр, 2006. – 552с.
3. Дорошенко Т.В. Формування оптимальної структури інвестиційних ресурсів на підприємстві // Фінанси України. – 2002. – № 9. – С. 134-137.
4. Закон України "Про інвестиційну діяльність" № 1561-ХІІ (1561-12) від 18.09.91, ВВР, 1991, № 47 зі змінами і доповненнями від 19.01.2006 р// ВВР. – 2006. – № 22. – Ст.184.
5. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

6. Просяник В.М. Інвестиційні ресурси: теоретичний та практичний аналіз. – Х.: Гриф, 2001. – 80 с.
7. Турянська М.М. Інвестиційні джерела. – Донецьк: Юго-Восток, 2004. – 317с.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2009 р.

